

Pagna ewlenija>Tehid ta' azzjoni legali>Sistemi legali - tal-UE u nazzjonali>Qrati ordinarji nazzjonali Qrati ordinarji nazzjonali

Ungerija

Din is-sezzjoni tagħti informazzjoni dwar l-organizzazzjoni tal-qrati ordinarji fl-Ungerija.

Qrati ordinarji - Daħla

Sistema ġudizzjarja ċivili

Qrati tal-prim'istanza

Qrati tad-distrett u l-qrati ġenerali

Il-proċedimenti kollha li bil-liġi ma jittressqu quddiem il-qrati ġenerali jaqgħu taħt il-ġurisdizzjoni tal-**qrati tad-distrett (járásbíróságok)**.

Il-**qrati ġenerali (törvényszékek)** iservu bħala qrati tal-prim'istanza fir-rigward ta':

talbiet dwar il-liġi tal-proprjetà, fejn l-ammont inkwistjoni jaqbeż il-HUF 30 miljun (bejn wieħed u ieħor EUR 106 000), ħlief meta l-proċedimenti jinbdeu flimkien ma' talba għad-divorzju;

proċedimenti dwar drittijiet tal-awtur u drittijiet relatati, u l-protezzjoni tal-privattivi industrijali;

proċedimenti ta' kumpens għad-danni kkaġunati matul l-istħarrig ta' proċeduri uffċjali minn persuni li kienu qegħdin jaġixxu fi f'dan il-kompetenza pubblika amministrattiva tagħhom;

proċedimenti dwar ftehimiet internazzjonali dwar it-trasport u l-bgħit tal-merkanzija;

proċedimenti sabiex jiġu infurzati talbiet dwar drittijiet ċivili minhabba l-ksur ta' drittijiet morali, inklużi l-proċedimenti għall-kumpens għal dan il-ksur jekk jinbdeu ma' dawn il-proċeduri jew matulhom;

proċedimenti dwar titoli;

talbiet minhabba libell;

ċertu tilwim dwar id-dritt soċjetarju kif imfisser mil-liġi;

proċedimenti għar-revoka ta' deċiżjoni ta' reġistrazzjoni tal-qorti li tkun laqgħet ir-rikors għar-reġistrazzjoni;

proċedimenti għal sentenzi dikjaratorji dwar l-eżistenza, l-invalidità jew l-effetti tal-kuntratti ta' fondazzjoni jew l-istatut ta' assoċjazzjoni;

proċedimenti dwar ir-reviżjoni mill-qorti tad-deċiżjonijiet tal-assoċjazzjonijiet tan-negozju;

proċedimenti dwar l-isħubija bejn il-membri (eks membri) u l-assoċjazzjonijiet tan-negozju, u bejn il-membri stess (eks membri);

proċedimenti dwar l-akkwist ta' parteċipazzjoni kwalifikattiva;

proċedimenti dwar il-modifiki tar-regoli dwar ir-responsabbiltà tal-azzjonisti b'ishma b'responsabbiltà limitata;

ċertu proċedimenti relatati ma' assoċjazzjonijiet reġistrati li ma jikkwalifikawx bħala assoċjazzjonijiet tan-negozju;

proċedimenti mibdija kontra organizzazzjonijiet bħal dawn mill-korp responsabbli għas-superviżjoni tagħhom bil-liġi;

proċedimenti dwar l-isħubija bejn il-membri (eks membri) u l-assoċjazzjonijiet tan-negozju, u bejn il-membri stess (eks membri);

proċedimenti dwar il-kuntratti ta' finanzjament konklużi mal-fornituri tas-servizzi tas-saħħa;

proċedimenti biex jiġu stabbiliti l-fatti għall-kawżi fejn il-valur tal-oġġett tal-proċedimenti jaqbeż il-valur kif imsemmi hawn qabel;

proċedimenti dwar il-kundizzjonijiet kuntrattwali inġusti;

proċedimenti ta' kumpens imressqa b'raba mad-dritt tal-partijiet għal proċess ġust u li jitlesta fi żmien raġonevoli;

proċedimenti assenjati bil-liġi lill-ġurisdizzjoni tal-qrati ġenerali.

Jekk xi wieħed mill-korrikorrenti jaqa' taħt il-ġurisdizzjoni ta' qort ġenerali, il-proċedimenti jaqgħu taħt il-ġurisdizzjoni ta' dik il-qorti.

Il-Qrati tat-tieni istanza

Qrati ġenerali (törvényszékek): kawzi taħt il-ġurisdizzjoni tal-qrati tad-distrett li jservu bħala qrati tal-prim'istanza, kif ukoll il-kawżi quddiem il-qrati amministrattivi u industrijali.

Qrati reġjonali tal-appell (ítélőtáblák): għall-kawżi li jaqgħu taħt il-kompetenza tal-qrati ġenerali li jservu bħala qrati tal-prim'istanza.

Il-Kurja (Kúria): għall-kawżi ġejjin mill-qrati reġjonali tal-appell. Dan hu l-każ ukoll għall-kawżi fejn tingħata deċiżjoni mill-qrati ġenerali bħala qorti tal-prim'istanza, u fejn il-partijiet, bir-rappreżentanti legali tagħhom, jitolbu b'mod kongunt illi l-kawża tagħhom tinstema' mill-Kurja – jekk l-appell ikun ibbażat fuq ksur tad-dritt sostantiv. It-talbiet lill-Kurja biex tisma' kawzi dwar id-dritt tal-proprjetà jistgħu jsiru biss jekk is-somma inkwistjoni taqbeż il-HUF 500 000 (bejn wieħed u ieħor EUR 1 840).

Il-Kurja tiddeċiedi wkoll il-mozzjonijiet għar-reviżjoni.

Il-kompożizzjoni tal-qrati

Il-qorti tal-**prim'istanza** s-soltu tkun ifformata minn **imħallef wieħed**, iżda fil-każijiet stabbiliti mil-liġi il-qorti hija fformata minn **imħallef professjonali u żewġ assessuri biex hekk jiffurmaw bord ta' tliet membri**. L-assessuri għandhom l-istess drittijiet u obbligi waqt il-proċedimenti daqs l-imħallef professjonali.

Madanakollu, l-imħallfin professjonali biss jistgħu jippresjedu waħedhom bħala mħallfin u jkun l-presidenti tal-bords.

Il-qrati tat-tieni istanza (il-qrati ġenerali u l-qrati reġjonali tal-appell) **huma fformati minn bord ta' tliet imħallfin professjonali**.

Matul l-**istħarrig ġudizzjarju, tliet** (jew f'ċerti każijiet – minhabba n-natura partikolarment kumplessa tal-kawża – **hames**) **imħallfin professjonali jiffurmaw il-Kurja**

Il-ġurisdizzjoni tal-qrati

Il-ġurisdizzjoni ġenerali: Bħala regola ġenerali, il-qorti bil-ġurisdizzjoni tar-residenza permanenti tal-konvenut tista' taġixxi, jekk ma jkunx hemm xi qorti oħra b'ġurisdizzjoni esklussiva. Il-liġi tistabbilixxi wkoll regoli addizzjonali dwar il-ġurisdizzjoni (pereż. fin-nuqqas ta' indirizz permanenti, il-ġurisdizzjoni tiddependi fuq il-post ta' residenza tal-konvenut).

Il-liġi tirrikonoxxi wkoll bażijiet speċjali tal-ġurisdizzjoni minbarra l-ġurisdizzjoni ġenerali (il-ġurisdizzjoni alternattiva, il-ġurisdizzjoni esklussiva).

Fil-każ ta' ġurisdizzjoni alternattiva, fejn ma tiġix speċifikata ġurisdizzjoni alternattiva, ir-rikorrent jista' jibda proċedimenti quddiem qorti oħra tal-għażla tiegħu kif stabbilit bil-liġi minflok il-qorti ġenerali (pereż. jistgħu jittressqu proċedimenti dwar il-kustodja tat-tfal quddiem il-qorti bil-ġurisdizzjoni skont l-indirizz permanenti tat-tifel/tifla, proċedimenti għall-kumpens jistgħu jittressqu wkoll quddiem il-qorti bil-ġurisdizzjoni skont il-post jew iż-żona fejn seħħ id-dannu, eċċ.)

Fil-każ ta' ġurisdizzjoni esklussiva, il-proċedimenti jistgħu jittressqu biss quddiem qorti speċifika.

Sistema ġudizzjarja kriminali

Qrati tal-prim'istanza

Bħala regola ġenerali, **il-qrati tad-distrett** għandhom il-ġurisdizzjoni biex imexxu l-proċedimenti kriminali.

Madanakollu il-**qrati ġenerali** jistgħu jmxexxu l-proċedimenti fil-każijiet speċifiċi li ġejjin:

delitti li jġibu magħhom sentenza ta' priġunerija sa 15 il-sena jew sentenza ta' għomor il-ħabs; u

delitti kontra l-istat (Kapitolu X tal-Kodiċi Kriminali);

delitti kontra l-umanità (Kapitolu XI tal-Kodiċi Kriminali);

konfossa biex jitwettaq omiċidju, omiċidju involontarju [Sezzjoni 166(3) u (4) tal-Kodiċi Kriminali], omiċidju mwettaq waqt li l-persuna tkun taħt l-influwenza immedjata ta' passjoni istantanja (Sezzjoni 167 tal-Kodiċi Kriminali), offiża personali li tista' gġib periklu tal-ħajja (tikkaġuna l-mewt) [Sezzjoni 170(6) u t-tielet alternattiva fis-Sezzjoni 170(7) tal-Kodiċi Kriminali], ħtif tal-persuna (Sezzjoni 175/A tal-Kodiċi Kriminali), traffikar tal-bnedmin (Sezzjoni 175/B tal-Kodiċi Kriminali), delitti kontra r-regoli dwar l-intervenzjoni medika u r-riċerka medika u d-dritt għall-awtodeterminazzjoni fil-kura medika (Titolu II tal-Kapitolu XII tal-Kodiċi Kriminali);

delitti kontra l-ordni għall-elezzjonijiet, referenda, inizjattivi taċ-ċittadini u inizjattivi taċ-ċittadini Ewropej (Sezzjoni 211 tal-Kodiċi Kriminali), użu ħażin tad-dejta kwalifikata (Titolu III tal-Kapitolu XV tal-Kodiċi Kriminali), imġiba ħażina fil-kariga (Titolu IV tal-Kapitolu XV tal-Kodiċi Kriminali), vjolenza kontra persuna taħt protezzjoni internazzjonali (Sezzjoni 232 tal-Kodiċi Kriminali), irvelli fil-ħabs (Sezzjoni 246 tal-Kodiċi Kriminali), ostruzzjoni tal-ġustizzja quddiem qorti internazzjonali (Sezzjoni 294/B tal-Kodiċi Kriminali), delitti kontra l-ġustizzja pubblika (internazzjonali) (Titoli VII u VIII tal-Kapitolu XV tal-Kodiċi Kriminali); atti tat-terroriżmu (Sezzjoni 261 tal-Kodiċi Kriminali), ksur tar-restrizzjonijiet ekonomiċi internazzjonali (Sezzjoni 261/A tal-Kodiċi Kriminali), qbid ta' ajruplani u vetturi ferrovjarji, bastiment u vetturi tat-trasport tal-massa jew vetturi adatti għat-trasport bil-massa tal-merkanzija (Sezzjoni 262 tal-Kodiċi Kriminali), il-parteeċipazzjoni f'organizzazzjoni kriminali (Sezzjoni 263/C tal-Kodiċi Kriminali);

użu ħażin tal-prodotti u s-servizzi militari, kif ukoll prodotti b'użu doppju (Sezzjoni 263/B tal-Kodiċi Kriminali), l-abbuż minn informazzjoni privileġġjata (Sezzjoni 299/A tal-Kodiċi Kriminali), frodi fl-investment kapitali (Sezzjoni 299/B tal-Kodiċi Kriminali), l-organizzazzjoni ta' skema piramida (Sezzjoni 299/C tal-Kodiċi Kriminali), ħasil tal-flus (Sezzjoni 303 tal-Kodiċi Kriminali);

ikkagunar ta' periklu pubbliku bil-konsegwenza ta' telf finanzjarju kbir jew serju [Sezzjoni 259(2)(b) tal-Kodiċi Kriminali], indfiel fl-operat ta' utilitajiet pubbliċi li jikkaġuna telf finanzjarju kbir jew eċċezzjonalment serju [Sezzjoni 260(3) u (4) tal-Kodiċi Kriminali], reati kontra s-sistemi tal-kompjuter u d-dejta, li jikkaġuna danni kbar jew eċċezzjonalment serji [Sezzjoni 300/C(4)(b) u (c) tal-Kodiċi Kriminali]; frodi tat-taxxa u n-nuqqas tal-obbligi ta' superviżjoni jew awditjar

marbuta mal-frodi tat-taxxa, bil-konsegwenza ta' telf kbir jew serju ta' introjtu [Sezzjoni 310(4)(a), (5)(a) u (6) kif ukoll is-Sezzjoni 310/A tal-Kodiċi Kriminali], użu ħażin ta' alternattivi fi flus li jikkaġuna danni kbar jew eċċezzjonalment serji [Sezzjoni 313/C(5)(a) u 313/C(6) tal-Kodiċi Kriminali], serq [Sezzjoni 316(6)

(a) u 316 (7) tal-Kodiċi Kriminali] u l-appropriazzjoni indebita [Sezzjoni 317(6)(a) u 317(7) tal-Kodiċi Kriminali] ta' oġġetti ta' valur kbir jew eċċezzjonalment

għoli; frodi li tikkaġuna danni kbar jew eċċezzjonalment kbar [Sezzjoni 318(6)(a) u 318(7) tal-Kodiċi Kriminali], miżappropriazzjoni ta' fondi, li tikkaġuna telf finanzjarju kbir jew eċċezzjonalment serju [Sezzjoni 319(3)(c) u (d) tal-Kodiċi Kriminali], ġestjoni ħażina minħabba negliġenza ta' fondi li jikkaġuna telf

finanzjarju kbir jew eċċezzjonalment serju [Sezzjoni 320(2) tal-Kodiċi Kriminali], serq [Sezzjoni 321(4)(b) tal-Kodiċi Kriminali] u sakkeġġ [Sezzjoni 322(3)(a) tal-Kodiċi Kriminali] ta' valur għoli jew kbir, vandaliżmu li jikkaġuna danni kbar jew eċċezzjonalment kbar [Sezzjoni 324(5) u (6) tal-Kodiċi Kriminali], traffikar

ta' oġġetti misruqa ta' valur għoli jew eċċezzjonalment għoli [Sezzjoni 326(5)(a) u (b) tal-Kodiċi Kriminali], ksur tad-drittijiet tal-awtur jew drittijiet assoċjati, li jikkaġuna telf finanzjarju kbir jew eċċezzjonalment kbir [Sezzjoni 329/A(3) tal-Kodiċi Kriminali], u l-ksur tad-drittijiet protetti mid-dritt tal-privattivi industrijali

[Sezzjoni 329/D(3) tal-Kodiċi Kriminali];

reati kriminali skont il-liġi militari;

Delitti komunisti u delitti mhux soġġetti għall-istatut ta' limitazzjonijiet skont id-dritt internazzjonali, stabbilit fil-liġi dwar ir-responsabbiltà kriminali għal u n-nuqqas ta' applikabilità tal-istatut ta' limitazzjonijiet għad-delitti kontra l-umanità u l-prosekuzzjoni ta' ċerti delitti li seħħew waqt id-dittatura Komunista.

L-oqsma tal-**kompetenza** tal-qrati huma, bħala regola, iddeterminati miż-zona li fihom sar **l-att kriminali**.

Jekk l-akkużat wettaq delitti li jaqgħu taħt il-ġurisdizzjoni ta' bosta qrati, il- **qorti ġenerali** jkollha l-ġurisdizzjoni biex tisma' l-kawża.

Il-Qrati tat-tieni istanza

Il-qrati ġenerali: għall-kawzi li jaqgħu fil-kompetenza tal-qorti tad-distrett bħala qrati tal-prim'istanza:

Qrati reġjonali tal-appell: għall-kawzi li jaqgħu taħt il-kompetenza tal-qorti ġenerali bħala qrati tal-prim'istanza.

Il-Kurja: għall-kawzi li jaqgħu fil-kompetenza ta' qorti reġjonali tal-appell, fejn id-deċiżjoni ta' dik il-qorti tista' tiġi appellata.

Il-Qrati tat-tielet istanza

Qrati reġjonali tal-appell: għall-kawzi deċiżi mill-qorti ġenerali bħala qorti tat-tieni istanza.

Il-Kurja: għall-kawzi deċiżi minn qorti reġjonali tal-appell bħala qorti tat-tieni istanza.

Il-kompożizzjoni tal-qrati

Fejn id-delitt kriminali inkwistjoni jkun punibbli b'sentenza ta' priġunerija ta' tmien snin jew aktar, il-**qorti tad-distrett tkun iffurmata minn bord ta' mħallef**

professjonali u żewġ assessuri. F'każijiet oħra **l-imħallef jippresjedi waħdu**.

Il-qorti ġenerali, bħala qorti tal-prim'istanza, wkoll tmexxi l-proċedimenti tagħha permezz ta' **bord iffurmat minn imħallef professjonali u żewġ assessuri**.

Il-qorti bħala **qorti tat-tieni jew tielet istanza** tmexxi l-proċedimenti tagħha **permezz ta' bord iffurmat minn tliet imħallef professjonali**. Il- Kurja tmexxi l-

proċedimenti tagħha **permezz ta' bord iffurmat minn tlieta jew f'names imħallef professjonali**.

F'oloq relatati

Sit elettroniku uffiċjali tal-qrati tal-Ungerija

L-aħħar aġġornament: 30/10/2019

Il-verzjoni bil-lingwa nazzjonali hija gestita mill-Istat Membru rispettiv. It-traduzzjonijiet saru mis-servizz tal-Kummissjoni Ewropea. Jista' jkun hemm xi tibdil imdaħħal fl-original mill-awtorità nazzjonali kompetenti li jkun għadu ma jidherx fit-traduzzjonijiet. Il-Kummissjoni Ewropea ma taċċettax responsabbiltà jew kwalunkwe tip ta' tort fir-rigward ta' kull informazzjoni jew dejta li tinsab jew li hemm referenza għaliha f'dan id-dokument. Jekk jogħġbok irreferi għall-avviż legali sabieq tiċċekkja r-regoli dwar id-drittijiet tal-awtur għall-Istati Membri responsabbli minn din il-paġna.